

DRAVSKI VAL

LETO 12, DECEMBER 2019

Proizvodnja
električne energije
od aprila do oktobra
2019 in povišani
pretoki v mesecu
novembru

Nadgradnja centra
vodenja HSE/DEM

Sanacija naklonskih
površin asfaltne
obloge Ptujskega
jezera

Mednarodna
konferenca HYDRO
2019

DEM najboljše veliko
podjetje podravske
regije v preteklem
letu

Vsebina

3 Proizvodnja električne energije od aprila do oktobra 2019 in povišani pretoki v mesecu novembru

12 Microsoft Teams - sodoben delovni prostor

14 Kotichek za zaposlene

20 Kotichek za upokoence

21 Športno društvo DEM

23 Šport in prosti čas

Največji izzivi iz nas »potegnemo« najboljše

December je čas, ko se, preden pogled usmerimo naprej, navadno ozremo nazaj, na leto, ki se zaključuje. Pomislimo, kako je minilo, katere prvo januarne obljube smo izpolnili, katere cilje dosegli.

Veliko smo ponovno dosegli v družbi Dravske elektrarne Maribor – če izpostavim samo dosežke druge polovice leta – nadgradili smo center vodenja, sanirali poškodovane asfaltne obloge Ptujkega jezera, začeli postopke, katerih rezultat bo, če bodo vse študije tako pokazale in bo za to tudi lokalno okolje, postavitev prvih vetrnih elektrarn. Nekatere odločevalce in deležnike smo gostili, druge smo obiskali mi. Slednje s ciljem, da bodo v prihodnje zaživeli tudi tisti projekti, o katerih sodelavci razmišljajo in jih razvijajo. Nešteto manjših dnevnih nalog je bilo ob tem še opravljenih, prav tako pomembnih, vrednih zahvale in pohvale. Konec oktobra je naše podjetje prejelo naziv **najboljše veliko podjetje podravske regije za preteklo leto**. Morda si sami premalokrat povemo, da smo dobri, kaj dobri, odlični. Četudi hidrologija v letošnjem letu ni sledila željam, smo dosegli ali celo preseglji ostale zastavljene cilje in rešili številne izzive. Eden zadnjih je bil več dni trajajoč povečan pretok reke Drave – sodelavci so ponovno, kot vedno v podobnih situacijah, štiriindvajset ur na dan sledili napovedim, uravnavali pretoke in skrbeli za čimbolj varno evakuacijo vode; varno za ljudi in njihovo premoženje, za okolje in nenazadnje za elektrarne.

Zanimivi smo ljudje pri soočanju z izzivi. Zdi se, da večji kot so, prej in bolj stopimo skupaj. Takrat pozabimo na osebne zamere in interese, pogovarjamo se, se slišimo in (po)iščemo rešitev. Tako funkcioniramo doma, med prijatelji, v službi. Cela država se je pred leti odzvala akciji *Očistimo Slovenijo*. Cela država se poveže in veseli, ko slovenski športniki dosežejo vrhunske rezultate. Cela država je bila v pozitivni misli združena in je priskočila na pomoč majhnemu dečku. In še bi lahko naštevala. Glede prihodnosti slovenske energetike pa tega ne znamo ali ne zmoremo. V preteklih dneh se je zvrstilo kar nekaj konferenc na temo Nacionalnega energetskega podnebnega načrta. Mnogi so predstavili svoj pogled na prihodnost. Skoraj vsi so v nagovorih ugotavljali, da je potrebno stopiti skupaj in poiskati pot, ki bo sprejemljiva in smiselna. A prave rešitve (še) ni. Morda pa ta izziv – da ne rečem kriza, kot jo nekateri že imenujejo – še ni dovolj velik.

December je, ob tem, s čimer sem zapis začela, tudi čas posebnega prazničnega vzdušja, lepih želja in prijaznih besed. Naj bo v zadnjih dneh tudi čas počitka in umirjenosti, saj bo le ta lahko prinesla sveže ideje in nove poglede za znan (energetski) izziv.

Naj bo leto 2020 vsem skupaj in vsakemu posebej naklonjeno.

MAJNA ŠILIH, GLAVNA IN ODGOVORNA UREDNICA

Kolofon

Naslov uredništva:

Dravske elektrarne Maribor, d. o. o., Obrežna ulica 170, 2000 Maribor; majna.silih@dem.si

Glavna in odgovorna urednica:

Majna Šilih

Uredniški odbor:

Ivan Vute, dr. Dalibor Kranjčič, Marko Rebernik, Benjamin Voglar, Mojca Pogačnik, Andrej Hajnc, Igor Štruc, Vladimir Šega, Igor Žurga, Matjaž Podgornik, Darinko Stich, Darinka Špindler, Dejan Kamenšek, Vili Vindiš in Majna Šilih

Produkcija:

Majna Šilih

Fotografija na prvi strani:

Izvir reke Drave; foto: Jani Tement

Fotografije:

Arhiv Dravskih elektrarn Maribor, Mediaspeed in Internet

Tisk:

Tiskarna Lithos

Naklada:

600 izvodov

Časopis je natisnjen na ekološkem papirju. Prosimo, da ga po uporabi odložite med star papir, ki je namenjen recikliranju.

Proizvodnja električne energije od aprila do oktobra 2019 in povišani pretoki v mesecu novembru

IVAN VUTE, INŽENIR I - VODENJE PROIZVODNJE IN MAJNA ŠILIH, VODJA SLUŽBE KOMUNICIRANJA

Večina sestavka se nanaša na primerjavo načrtovane in ustvarjene proizvodnje od aprila do oktobra 2019.

Za načrtovanje so bili uporabljeni statistični pretoki posameznih elektrarn oziroma 50 odstotna verjetnost, da bodo ti pretoki v opazovanem obdobju realizirani.

V obdobju od aprila do oktobra 2019 je bila proizvodnja pod načrtovano, saj je bil srednji dotok v tem obdobju v glavnem nižji od pričakovanega. V tem obdobju nismo imeli visoke vode; le-ta se je pojavila kasneje in je opisana v nadaljevanju. Povišan pretok je bil le v mesecu maju, a ni presegel 800 m³/s.

Na koncu zapisa je povzeta proizvodnja v letošnjem letu, ki je v primerjavi s prejšnjimi leti zaradi povečanega plana proizvodnje in delno zaradi slabše hidrologije nižja od načrtovane.

V obdobju od aprila do oktobra 2019 so elektrarne obratovala brez posebnosti in večjih izpadov, razen male hidroelektrarne Melje, ki je bila zaradi okvar večino časa izven obratovanja. Na velikih hidroelektrarnah so bile okvare s posredovanjem vzdrževalnega osebja in ekip strokovne podpore odpravljene v najkrajšem možnem času. **V navedenem obdobju je znašala proizvodnja velikih, malih in sončnih elektrarn 1.529.282.617 kWh** oziroma 85 odstotka načrtovane proizvodnje. **Od tega so agregati v velikih hidroelektrarnah proizvedli 1.521.764.911 kWh**, v malih hidroelektrarnah **6.835.523 kWh** in sončnih elektrarnah **682.183 kWh** električne energije. Glede na plan in strukturo proizvodnih virov je v opazovanem obdobju realizirana proizvodnja pri velikih hidroelektrarnah 85 odstotkov, pri malih hidroelektrarnah 57 odstotkov in 85 odstotkov pri sončnih elektrarnah.

V mesecu maju je pričela z obratovanjem, na Jezu v Markovcih, mala hidroelektrarna Rogoznica.

V prvih devet mesecih leta 2019 pa je bilo skupno proizvedeno in prodano HSE 1.985.057.045 kWh električne energije, kar ustreza 89 odstotni realizaciji plana.

Povišani pretoki reke Drave

V času med 14. in 21. novembrom so bili pretoki reke Drave povišani - dosegli so vrednosti okrog 1.500 m³/s, družba DEM je v skladu s tem obratovala po pravilniku o visokih vodah, kar pomeni, da so sodelavci 24 ur na dan prisotni na hidroelektrarnah.

Sodelovanje kompetentnih sodelavcev Dravskih elektrarn Maribor in kompetentnih sodelavcev družbe Verbund je ves ta čas potekalo na visokem kakovostnem nivoju v smislu proaktivnega komuniciranja. V skladu s protokoli in pravilniki se omenjena komunikacija prične pri pretokih nad 800 m³/s, o čemer družba Verbund obvesti družbo Dravske elektrarne Maribor. Brez tovrstnega sodelovanja upravljanje vodotoka kot celote ne bi bilo možno. Dravske elektrarne Maribor podatke napovedi, dejanske pretoke ter ostale relevantne informacije, ki jih dobimo od družbe Verbund, telefonsko ali preko avtomatskih storitev, posredujemo ostalim pristojnim

institucijam v Sloveniji za obvladovanje izrednih dogodkov (Centri za obveščanje, Civilne zaščite (Slovenj Gradec, Maribor, Ptuj) ARSO, Direkcija za vode). To pomeni, da vse pristojne institucije podatke (napovedi in dejanski pretoki) dobivajo preko Dravskih elektrarn Maribor. Tu pa se vloga Dravskih elektrarn Maribor glede obveščanja uradno tudi konča in se mora začeti vloga ostalih naštetih institucij. Dravske elektrarne Maribor namreč nismo tiste, ki napovedujemo vreme – zgolj sledimo napovedim in uravnavamo pretoke ter s tem skrbimo za čimbolj varno evakuacijo vode.

Ključni zavezi delovanja družbe Dravske elektrarne Maribor sta namreč prav varna in zanesljiva proizvodnja električne energije. S terminom varna razumemo tudi oziroma predvsem varovanje ljudi in njihovega premoženja – do pretokov okrog 1.500 m³/s lahko to uravnavamo na način, da ne prihaja do večjih razlivanj, nad temi pretoki pa razlivanje ne moremo preprečiti.

POVIŠANI PRETOKI REKE DRAVE, POGLED S HIDROELEKTRARNE DRAVOGRAD - 18. NOVEMBER 2019

Nadgradnja centra vodenja HSE/DEM

DR. DALIBOR KRANJČIČ, VODJA SLUŽBE ZA DALJINSKO VODENJE

Sodelavci Dravskih elektrarn (DEM) in Holdinga Slovenske elektrarne (HSE) smo letos sodelovali v skupnem projektu posodobitve programske in strojne opreme centra vodenja (CV), ki je v sklopu HSE in DEM. Namen CV je planiranje, vodenje ter analiza proizvodnje v skupini HSE, v kateri so DEM največji proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov. Center vodenja je zasnovan na programski opremi »Network manager« (NM) podjetja ABB in je namenjen nadzornim centrom. Obratovati je začel februarja 2006 v različici programske opreme 2. 7. V projektu sodelujoči smo v letu 2011 izvedli prvo posodobitev na različico 5. 3. in pravkar zaključujemo drugo posodobitev na različico 9. 3.

Ključni razlogi, zaradi katerih smo izvedli posodobitev, so:

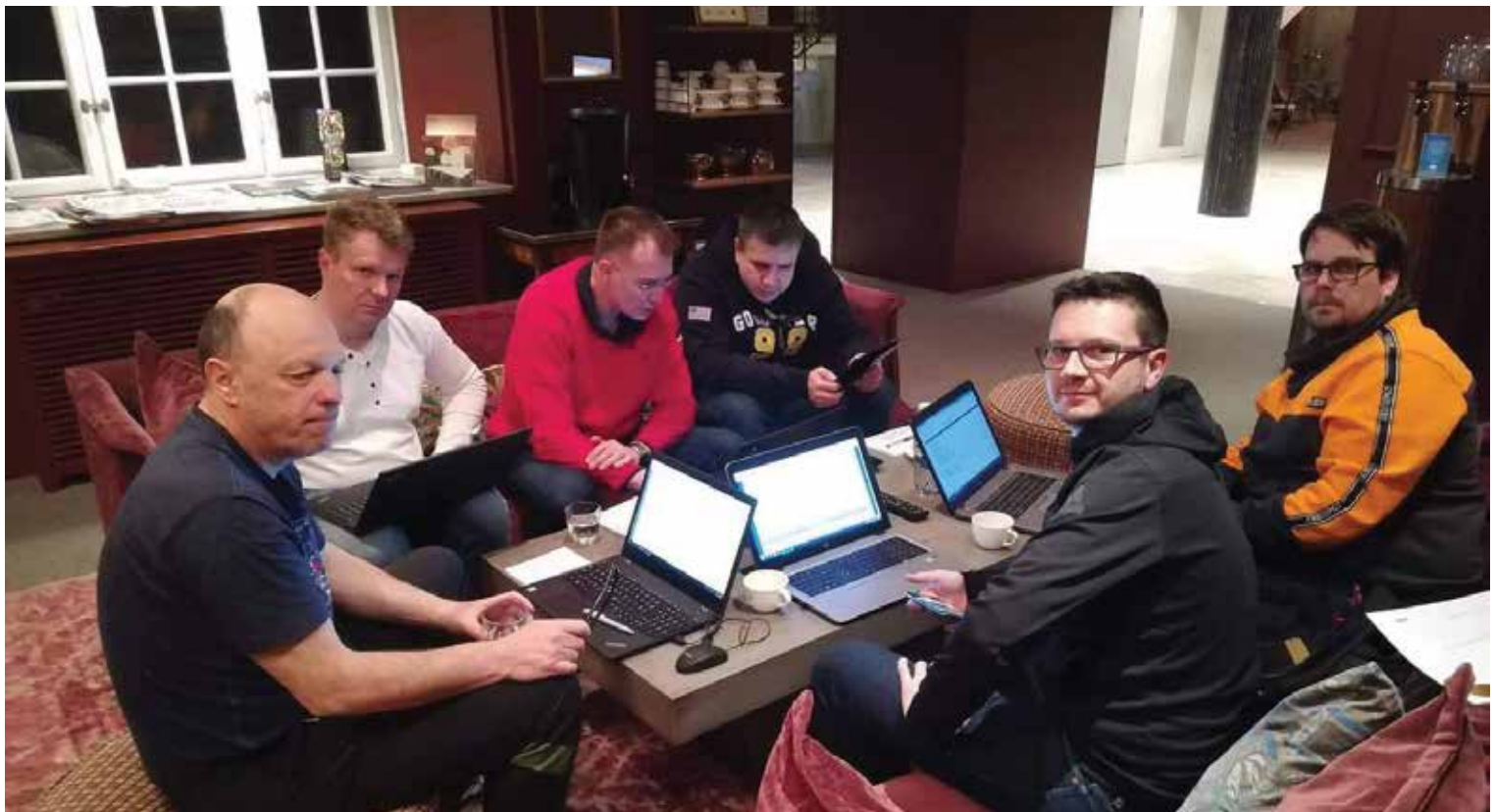
- Zastarelost strojne opreme – na začetku nadgradnje je bila strojna oprema stara osem let, kar je v svetu informacijskih tehnologij dolga doba in jo je bilo zato treba zamenjati. Podjetje ABB namreč v svojih tehničnih specifikacijah zahteva, da se njihova programska oprema namešča izključno na najsodobnejšo strojno opremo.
- Izboljšanje ravni informacijske varnosti – nova programska oprema CV podpira zadnje različice operacijskih sistemov in baz, s čimer zagotavlja najvišjo raven sistemskega upravljanja in varovanja informacijske strukture. Slednje je še dodatno zagotovljeno s t. i. konceptom »ABB cyber security«, ki je usklajen s

standardom informacijske varnosti ISO 27001. Aplikativna programska oprema NM je nameščena na operacijske sisteme Windows 10, Windows Server 2016 in Red Hat Enterprise Linux 7.

- Izboljšanje inženirskih orodij in povezljivosti – nova programska oprema podpira sodobne komunikacijske protokole (npr.: OPC UA, Secure ICCP, DCI), ki omogočajo povezljivost s t. i. historičnimi sistemi in matematičnimi orodji (Matlab/Simulink in Python). Inženirska orodja, s katerimi se načrtuje topologija elektroenergetskega sistema, so fleksibilnejša in preglednejša.
- Ponujanje novih sistemskih storitev – to so storitve, ki se nanašajo na avtomatsko vodenje proizvodnje (ang. AGC – Automatic Generation Control)

in na zahteve mednarodne organizacije ENTSO-E (ang. European Network of Transmission System Operators), ki povezuje sistemske operaterje prenosnega električnega omrežja.

- Možnost uporabe navidezne strežniške infrastrukture – posodobljen sistem CV sestavlja zapletena struktura navideznih (virtualnih) strežnikov za planiranje in vodenje proizvodnje ter analizo in arhiviranje procesnih podatkov. Ti strežniki so v varni sobi DEM in varni sobi v Šoštanju. Navidezna infrastruktura omogoča hiter prenos navideznih strežnikov med varnima sobama v Mariboru in Šoštanju, kar pomeni izvajanje hitrih scenarijev okrevanja v primeru katastrof (ang. disaster recovery planning).

PROJEKTNA SKUPINA »NM EXPERT TEAM« – Z LEVE PROTI DESNI: MILAN KOBAL, JERNEJ OTIČ, DALIBOR KRANJČIČ, JERNEJ BRGLEZ, MARKO REBERNIK IN MLADEN VUKAJLOVIČ (SLIKA 1).

Orodja CV omogočajo naslednje funkcionalnosti:

- nadzor proizvodnje s pomočjo programske opreme SCADA (ang. Supervisory Control and Data Acquisition);
- avtomatsko vodenje proizvodnje (AGC);
- zagotavljanje zahtevanega voznega reda – tj. aplikacija Prodplan;
- arhivsko bazo s preteklimi in napovedanimi podatki (baza Postgre SQL);
- izdelovanje poročil SX reports, ki temeljijo na namenskem Excel programu;
- zajemanje podatkov iz števnega sistema;
- posredovanje podatkov sistemu za zaščito;
- obdelava podatkov z matematičnim okoljem Matlab/Simulink;
- inženiring z orodjem PSE (ang. Power System Explorer).

Proces posodobitve je izvedlo podjetje ABB v sodelovanju s podjetjem HSE Invest, vendar je dejavnosti, ki se nanašajo na vodenje projekta, načrtovanje sistema in pripravo procesnih ter informacijskih sistemov izvedla izurjena projektna skupina sodelavcev iz DEM in HSE, ki so pokrivali naslednja področja:

- Projektno vodenje – **dr. Dalibor Kranjčič** in **Jernej Brglez**;
- Področje vodenje proizvodnje – **Sašo Kreslin**, **Mladen Vukajlović** in **Valentin Kirbiš**;
- Področje sistemi daljinskega vodenja – **Milan Kobal**, **Marko Rebernik** in **Jernej Otič**;
- Informacijske tehnologije – **Srečo Rojs**, **Benjamin Voglar**, **Grega Čeru** in **Miran Krajnc**.

Odločilno vlogo pri nameščanju sistema Network Manager sta imela izkušena specialista iz družbe HSE Invest **Gregor Mikelj**, ki je vodja službe za sisteme vodenja in **Milan Djokić**, ki je samostojni inženir za sisteme vodenja. Na *sliki 1* je prikazana projektna skupina na delovnem sestanku, ki je bil namenjen pripravam za tovarniški prevzem (FAT). Sestanek je potekal v hotelu Elite StadsHotellet, v kraju Vasterasu na Švedskem.

Posodobitev CV HSE/DEM je bila uspešno izvedena zaradi skrbnega načrtovanja posameznih korakov posodobitve in zaradi

izkušenj in usposobljenosti projektne delovne skupine DEM in HSE ter specialistov družbe HSE Invest. Testiranje sistemskih storitev in uporabniških vmesnikov je zahtevalo tudi angažma planerjev in dispečerskega osebja DEM in HSE. Postopki so potekali brez prekinitev in večjih motenj obratovanja, ker sta delovala novi in stari sistem CV hkrati.

Projekt posodobitve CV HSE/DEM je pokazal že tretjič, da imajo poleg izbire strojne in programske opreme izjemen pomen tudi izkušnje in usposobljenost projektne skupine, ker lahko le-takšna ustvari sistem, ki je dober, učinkovit, zanesljiv in varen.

SESTANEK PRI IZVAJALCU ABB V VASTERASU NA ŠVEDSKEM.

PREVZEMNI PREIZKUSI V DISPEČERSKEM CENTRU DEM – Z LEVE PROTI DESNI: BOGDAN TROP, SAŠO KRESLIN, GREGOR MIKELJ, ZLATKO TUŠ, JERNEJ BRGLEZ, DALIBOR KRANJČIČ, MLADEN VUKAJLOVIĆ IN JERNEJ OTIČ.

Sanacija naklonskih površin asfaltne obloge Ptujškega jezera

MAJNA ŠILIH, VODJA SLUŽBE KOMUNICIRANJA

4. septembra 2019 se je zaključila slab teden dni trajajoča sanacija, ki je vključevala nadomestitev asfaltne obloge z betonsko, kar se je izkazalo za primerno tehnologijo, ki smo jo v lanskem letu preizkusili na testnem polju. Izvajalec del je bilo podjetje RGP, d. o. o., vrednost del pa približno sto tisoč evrov. Ob sanaciji se je izvedel tudi podroben pregled asfaltne obloge (redna vzdrževalna dela asfaltne obloge sicer v pasu oscilacije izvajamo že več let), ki bo podlaga za načrtovanje del v prihodnje.

Glede na dejstvo, da je Ptujsko jezero delno v območju Natura 2000 smo tudi tokrat, kot vedno doslej, z deli sledili pogojem, ki veljajo že od izgradnje jezera. Ob tem smo sledili tudi vremenskim pogojem – v izbranem obdobju je namreč najmanjša verjetnost močnih nalivov in visokih voda, kar omogoča kakovostno in predvsem varno izvedbo del.

Ob tem ponovno poudarjamo, da je reka Drava je že zaradi svoje alpske narave prodonosna, ob tem pa ima tudi precej pritokov, ki, posebej ob obilnejših padavinah, s seboj nosijo precej sedimentov. Na celotnem toku reke Drave je 21 hidroelektrarn v verigi, kar pomeni tudi prav toliko večjih oziroma

manjših akumulacijskih jezer. V vsakem akumulacijskem jezeru se zaradi znižanja hitrosti vode usede del suspendiranih delcev – koliko – pa je odvisno od konfiguracije posameznega akumulacijskega jezera. Zaprodenost akumulacijskih jezer je svetovni problem (gre za »aktivnost« narave, ki se bo dogajala dokler bodo obstajala akumulacijska jezera) in ni vezan samo na akumulacijska jezera reke Drave – rešuje se bolj ali manj uspešno na različne načine. V nekaterih državah mulj »porivajo« po rekah navzdol s tako imenovanim izpiranjem, v Dravskih elektrarnah Maribor sedimente, ki jih izvlečemo iz vodnega telesa, v skladu s predpisi, ki preprečujejo odvažanje, odlagamo predvsem na obrežja in gradimo

umetne otoke, na Ptujskem jezeru pa z njimi oblagamo asfaltne površine brežin ter s tem jezeru vračamo naravni videz.

Z zadnjem desetletju smo Dravske lektrarne Maribor za ekološko sanacijo namenile dobrih deset milijonov evrov in iz Drave odstranile več kot 400.000 kubičnih metrov sedimentov. V letu 2018 je bilo npr. iz Ptujškega jezera odstranjeno približno 67.000 kubičnih metrov sedimentov (dela so se, v skladu za naravovarstvenimi predpisi izvajala od 15. aprila. do 15. novembra). Prav omenjena časovna omejitev pa predstavlja pomembno oviro, ki precej otežuje učinkovitejše odstranjevanje sedimentov iz Ptujškega jezera, saj nam kar dobro tretjino leta preprečuje izvajanje del.

SANACIJA NAKLONSKIH POVRŠIN ASFALTNE OBLOGE PTUJSKEGA JEZERA JE POTEKALA POD BUDNIM OČESOM VODJE PROJEKTA, MIHE HORVATA.

Ministrica za infrastrukturo obiskala DEM in se seznanila z razvojnimi načrti družbe

MAJNA ŠILIH, VODJA SLUŽBE KOMUNICIRANJA

V DEM verjamemo, da mora biti cilj celotne družbe predvsem pa odločevalcev, v zagotavljanju stabilne, varne in primerno razpršene proizvodnje električne energije za prebivalce naše države tako danes kot čez desetletja. Zato v družbi, ki deluje v okviru Skupine HSE in zagotavlja dobro četrtno potrebne slovenske električne energije in kar 80 odstotkov tiste iz obnovljivih virov, o izkoriščenosti le-teh razmišljamo tudi v prihodnje. Podatki drugih strok in družbeno-okoljska odgovornost nas zavezujejo, da projekte razvijamo večplastno in v sodelovanju z ostalimi slovenskimi proizvajalci električne energije. Verjamemo, da lahko le povezana energetika z roko v roki z drugimi panogami zagotavlja ustrezne pogoje za različne dejavnosti (od kmetijstva do visoke tehnologije) ter da lahko z znanjem in izkušnjami s projekti, navedenimi v nadaljevanju, doprinesemo k uresnitvi zavez, ki jih je dala država glede proizvedene električne energije iz obnovljivih virov, in sicer 25 odstotkov do leta 2020 (trenutno dosegamo nekaj manj kot 22-odstotni delež in vedno bolj jasno postaja, da ga ne bomo dosegli), v naslednjih desetletjih pa so načrtovani odstotki deleža električne energije, proizvedene iz OVE, še višji.

Nekatere napovedi, kot je na primer izgradnja drugega bloka jedrske elektrarne, pomenijo zgolj nadomestilo primanjkljaja tiste energije, ki je ne bo po zaprtju prvega bloka in napovedanemu zaprtju Termoelektrarne Šoštanj. Slovenija pa razpolaga še z drugimi viri, kot so voda, sonce in veter. V DEM tako načrtujemo postavitev dodatnih sončnih elektrarn na dovodnih in odvodnih kanalih hidroelektrarn Zlatoličje in Formin ter drugod. Z najsodobnejšimi tovrstnimi napravami in v sodelovanju z ustreznimi institucijami smo opravili meritve vetra na področju severovzhodne Slovenije, kjer se je pokazalo nekaj vetrovno primernih lokacij. Trenutno so v začetnih fazah trije projekti. Meritve pa bomo razširili tudi na druga območja Slovenije, ki kažejo pogoje za energetsko izkoriščenost vetra. Potencialna postavitev omenjenih elektrarn, katerih viri niso stalni, pa bo zahtevala tudi postavitev črpalnih elektrarn, kjer je samo na reki Dravi deset potencialnih lokacij za njihovo postavitev (načrti so najdlje pri črpalni hidroelektrarni Kozjak), in hranilnikov energije. Na obeh omenjenih področjih strokovnjaki DEM razvijajo najsodobnejše tehnologije. Ob tem načrtujemo postaviti tudi več malih hidroelektrarn na pritokih reke Drave. Zgolj trenutno načrtovani projekti (raziskave pa potekajo še na nekaterih drugih področjih) bi, če bodo realizirani, proizvodnjo Dravskih

elektrarn Maribor, ki je trenutno približno 2.800 GWh letno, povečali za dobrih 1.200 GWh letno oziroma za približno 43 odstotkov.

V DEM smo prepričani, da si je nesmiselno zatiskati oči pred dejstvom, da bodo v prihodnje zadostne količine hrane, vode in energije ključni elementi družbe, ki bo želela zagotavljati optimalne pogoje za življenje in razvoj. Nenadzorovano odtekanje voda iz države bo potrebno zaustaviti ter vodo izkoristiti za namakanje kmetijskih površin, povrnitev preteklih, skoraj uničenih, ekosistemov ter jo nenazadnje izkoristiti za proizvodnjo električne energije, katere poraba bo, tako kažejo svetovni in evropski trendi, zgolj naraščala. Hidro objekti sedanosti in prihodnosti, kot vidimo iz dobrih praks v tujini, so večnamenski objekti, ki rešijo marsikatero težavo in nadgradijo bivanje. Dejstvo je, da vsak objekt okolje spremeni, a spremembe znamo pripraviti na način, da so sprejemljive za okolje in ga lahko celo izboljšajo ter sprejemljive za družbo.

Andrej Tumpej, direktor Dravskih elektrarn Maribor, je ob tem še poudaril: »Pri vseh naših projektih do sedaj smo in bomo tudi v prihodnje sledili pogojem narave in družbe ter jih načrtovali upoštevajoč smernice in zakonodajo. Verjamemo, da ne smemo zanemariti cilja države glede proizvodnje električne

energije iz obnovljivih virov in tudi ne cilja, da bo Slovenija energetsko neodvisna država tudi v prihodnje. Za oboje imamo slovenske energetske družbe sprejemljive rešitve, ki jih želimo ob podpori odločevalcev in širše javnosti v dobro vseh državljanov izpeljati.«

Mag. Stojan Nikolić, generalni direktor HSE: »Slovenija ima izjemne naravne danosti, predvsem vodni potencial, ki nam omogoča in hkrati olajšuje načrtovanje in izvajanje trajnostnih projektov. Skupina HSE je, na čelu z Dravskimi elektrarnami Maribor, tako danes največji slovenski proizvajalec električne energije iz obnovljivih virov in ni dvoma, da bo to ostala tudi v prihodnje. Naši strateški načrti so namreč osredotočeni na ekonomsko in energetsko upravičene investicije v obnovljive vire energije, ki bodo potekale v sozvočju z lokalnimi skupnostmi. Pred nami je tako zanimivo obdobje, ki ga bo zaznamoval postopen prehod v brezogljlično družbo in v katerem bo skupina HSE odigrala eno ključnih vlog.«

Mag. Alenka Bratušek, ministrica za infrastrukturo pa je dodala: »Svet je na prelomnici – postopoma postajamo brezogljlična družba. In pri tem prehodu ima eno od ključnih vlog energetika. Po

delovnih srečanjih z vodstvi energetskih podjetij in ogledih delovanja nekaterih naših energetskih objektov lahko s še večjo gotovostjo rečem, da je slovenska energetika v vrhunski formi. Elektrarne in energetska podjetja zagotavljajo zanesljivost oskrbe z električno energijo, pa tudi drugimi energenti. Naša skupna naloga je zagotoviti, da tako ostane tudi v prihodnosti, in za to tudi že postavljamo nove temelje. Sprejemamo Nacionalni energetske-podnebni načrt (NEPN) in Energetski koncept Slovenije (EKS), v katerih si bomo postavili uresničljive cilje in tudi povedali, kako jih bomo uresničili. Naše rešitve bodo strokovno utemeljene in dobro premišljene, da jih bomo lahko potem tudi izvajali kot predvideno.»

DELOVNI SESTANEK - PREDSTAVITEV RAZVOJNIH NAČRTOV DRUŽBE DEM - 28. AVGUST 2019

MINISTRICA ZA INFRASTRUKTURO, MAG. ALENKA BRATUŠEK SI JE PO ZAKLJUČENEM SESTANKU, SKUPAJ S SODELAVCI IN PREDSTAVNIKI DEM IN HSE OGLEDALA HIDROELEKTRARNO FALA.

Energetski zajtrk: Brez politične volje ne bo vetrnih elektrarn

MAJNA ŠILIH, VODJA SLUŽBE KOMUNICIRANJA; POVZETO PO SPOROČILU, KI GA JE POŠILJAL MEDIJ ENERGETIKA.NET

Če ni politične volje, potem je težko razvijati vetrne projekte, je na vetrnem energetskem zajtrku, ki je potekal 17. junija 2019 v Ljubljani, poudaril predstavnik evropskega združenja vetrne energije WindEurope Ivan Komusanac, po besedah katerega je v Sloveniji največja omejitev za postavitev vetrnih elektrarn Natura 2000.

Duška Godina, direktorica Agencije za energijo je v predstavitvi slovenske podporne sheme za obnovljive vire energije (OVE) omenila, da sta bili vanjo doslej vključeni le dve vetrni elektrarne - ena nazivne moči 2,3 MW in druga nazivne moči 0,9 MW. Je pa Agencija za energijo doslej izvedla že nekaj javnih pozivov za projekte OVE, na katerih je bilo izmed 652 prijavljenih projektih novih proizvodnih naprav na OVE prijavljenih 187 projektov vetrnih elektrarn skupne nazivne moči 493 MW. Izbranih je bilo skupno 166 projektov proizvodnih naprav na OVE, med katerimi so tudi pri izbiri, vse do zadnjega poziva, prevladovala vetrne elektrarne z 62 izbranimi projekti skupne nazivne električne moči 215 MW.

A izbrani projekti morajo biti dokončani v treh letih od zaključka javnega poziva, njihova realizacija pa je zaradi težav pri umeščanju v prostor vprašljiva, je dejala Godina. Ravno zaradi tega je Agencija za energijo v zadnjem javnem pozivu med pogoje dodala predložitev gradbenega dovoljenja za nameravane projekte.

Projekti vetrnih elektrarn so sicer po besedah direktorice Agencije za energijo velikega pomena za doseg ciljev Slovenije, ki nam jih nalaga članstvo v EU. A Sloveniji pri doseganju 25-odstotnega cilja OVE do leta 2020 ne gre preveč dobro in cilja verjetno ne bo dosegla, je opozoril **Cveto Kosec**.

»Slovenija je leta 2017 dosegla 21,5-odstotni delež OVE v bruto končni rabi energije. Napredek od leta 2010 je bil samo 1,1 odstotne točke, do cilja leta 2020 pa nam manjka še 3,4 odstotne točke, kar se morda sliši malo, a če to pretvorimo v energijo, je to okoli 2 TWh, kar je skoraj nemogoče doseči,« je pojasnil **Kosec**.

Na ministrstvu zdaj intenzivno delajo na pripravi nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN), v katerem se država nagiba k ambicioznemu scenariju.

»Slovenija hoče biti ambiciozna, torej biti med tistimi državami, ki bodo imele cilje, ki so višji od povprečja. MZI se torej nagiba k tretjemu scenariju, kjer je predvideno 90-95-odstotno znižanje emisij toplogrednih plinov,« je pojasnil **Kosec**.

»Če želimo to doseči, moramo biti ambiciozni tudi na področju OVE,« je dejal **Kosec** in pristavil, da se tako analizira tri različice razvoja OVE: več hidro, uravnotežen razvoj vseh OVE, več vetra in sonca.

Pri tem pa vsi scenariji slonijo na sončni energiji in ne na vetru, po najbolj ambicioznem scenariju pa naj bi z 800 GWh proizvedene obnovljive električne energije leta 2017 leta 2030 prišli na 2700 GWh (brez lesne biomase).

DEM se fokusira na vetrne projekte

Sandi Ritlop, vodja projektov v DEM pa je medtem poudaril, da izhodišča za gradnjo novih kapacitet proizvodnih virov iz OVE »niso modna muha investitorjev, pač pa zaveza Slovenije v okviru EU«. Scenariji iz NEPN sicer kažejo, da bi lahko inštalirane moči vetrnih elektrarn leta 2020 znašale med 5 in 10 MW, leta 2030 med 10 in 150 MW, leta 2040 pa med 20 in 335 MW, proizvodnja pa leta 2020 med 6 in 13 GWh, leta 2030 med 15 in 248 GWh, leta 2040 pa med 32 in 577 GWh.

V DEM so po ustavitvi projekta hidroelektrarn na Muri v ospredju vetrni projekti. Eden teh je projekt vetrne elektrarne Ojstrica, za katerega teče DPN. V pobudi za DPN so trije vetrni agregati (od načrtovanih osmih), ki gredo proti avstrijski meji (čez mejo imajo medtem v načrtu 10 vetrnih parkov). Za vsakega od teh agregatov je predvidena moč 3,5 MW, skupna načrtovana inštalirana moč je 10,5 MW. Proizvodnja bi znašala 20

GWh, ocenjena vrednost investicije pa je 13,1 milijona evrov. Podpisani sta že dve pogodbi za izdelavo DPN in okoljskega poročila.

Med tem se je zaključila tudi študija energetskega potenciala za celotno Slovenijo, kjer Dravske elektrarne Maribor sodelujemo z Elektroinštitutom Milan Vidmar (EIMV). Na podlagi tega - spet z omejitvami v prostoru - želimo izluščiti tiste primerne lokacije, kjer se je možno pogovarjati o namestitvi vetrnih elektrarn.

Objavljeni pobudi za pripravo DPN za vetrno elektrarno Rogatec in Paški Kozjak

15. oktobra 2019 sta bili s strani Ministrstva za okolje in prostor objavljeni javni naznanili, s katerima ministrstvo obvešča javnost o objavi pobude za pripravo **državnega prostorskega načrtovanja za polji vetrnih elektrarn Rogatec in Paški Kozjak**.

Predvideva se, da bosta po prejemu predlogov in pripomb s strani javnosti ter opravljenih ostalih potrebnih korakov, sprejeta sklepa o začetku priprave državnega prostorskega načrta za obe vetrni polji. Takrat pa se največ dela šele začne; začne se preverjanje vseh področjih in vplivov - kar lahko traja kar nekaj let - ko strokovne institucije preverijo vsa relevantna področja in podajo rezultate opravljenih analiz, ki povedo, ali je projekt dejansko izvedljiv. Sami postopki umeščanja v prostor lahko trajajo vsaj od tri do pet let.

Mednarodna konferenca HYDRO 2019

MARKO REBERNIK, INŽENIR I - PROCESNI IN REGULACIJSKI SISTEMI

Sredina oktobra je že 28 let čas, ko se na priznani konferenci HYDRO v organizaciji britanskega podjetja Aquamedia International srečajo strokovnjaki s področja hidro-energetike. Zanj organizator vedno izbere pomenljive destinacije, ki so tesno povezane s področjem, ki ga obravnava. Tako se je letošnji dogodek odvijal v Portu, ki leži v severno zahodnem delu Portugalske, kjer se v Atlantik izliva reka Duero, ki je pomemben vir energije iz obnovljivih virov. Tudi vreme se nam ni izneverilo, bilo je kot nalašč za spremljanje konference o hidro-energetiki, jesenske deževne mase so namreč skozi ves teden bogato obdarovale staro pristaniško mesto.

Predavanja so zajemala predstavnike vseh tehničnih strok, ki se ukvarjajo z načrtovanjem, izgradnjo, obnovami in vodenjem elektrarn, prav tako pa je ogromno pozornosti namenjeni okoljski problematiki, predvsem klimatskim spremembam in varovanjem živali ob in v vodi. V zadnjih letih je močno zastopana tudi Svetovna banka in druge večje finančne institucije, ki predstavljajo možnosti financiranja projektov in analize ekonomske upravičenosti projektov. Izjemno pomembno mesto na konferenci imajo strokovnjaki s področja varnosti jezov, ki so predstavili rešitve in žal tudi posledice neustreznega vzdrževanja in slabe zasnove jezov, ki so v medijih odmevali tudi pri nas. Težava

vseh jezovnih objektov so tudi sedimenti in erozija, ki so neizogiben del tovrstnega posega v okolje in predstavljajo izzive za vse upravljalce hidroenergetskih objektov.

Evropski strokovnjaki se ukvarjajo s prenovami, dvigi učinkovitosti in varnosti obstoječih objektov. Novogradenj velikih elektrarn je malo, ena večjih je v izgradnji prav v bližini Porta. Velik porast proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov je zaznati predvsem v državah v razvoju, v podsaharski Afriki, v jugovzhodni Aziji, na Kitajskem in v Južni Ameriki. V Evropi je bila, kot zanimivost, kot svetel primer izpostavljen Albanija, ki ima skoraj sto odstotkov energije proizvedene prav iz hidroelektrarn, ki pa so v zadnjih

letih predvsem investicije podjetij iz razvitih zahodnoevropskih držav, ki se v domačem prostoru neuspešno borijo z okoljevarstveniki in birokratskimi preprekami.

V popoldanskih urah je dogodek spremljal tudi pester družabni program, ki je odlična priložnost za neformalno izmenjavo izkušenj in ustvarjanje novih stikov, pojavila pa se je tudi priložnost za pokušanje produkta, po katerem je Porto najbolj znan – Portovca. Ob sladki pijači splošno znanje tujih jezikov udeležencev iz kar 79 držav naraste in prehajanje mnenj in izkušenj lahko res polno zaživi, dogodek pa tako dobi poseben čar in pomen.

SODELAVCI DEM, KI SO SE UDELEŽILI MEDNARODNE KONFERENCE HYDRO 2019 V PORTU.

DEM najboljše veliko podjetje podravske regije v preteklem letu

MAJNA ŠILIH, VODJA SLUŽBE KOMUNICIRANJA

Časnik Večer je v sodelovanju s Štajersko gospodarsko zbornico, 16. oktobra 2019, že četrtoč razglasil najboljša podjetja v Podravju, tokrat za leto 2018. Naj skupina Podravja 2018 je na izboru naj podjetja Podravja za lansko leto postal slovenjebistriški Impol. Za najboljšega zaposlovalca pa so izbrali Continental Adria pnevmatike.

Letos je komisija izbirala naj podjetja v petih kategorijah. Poleg naj skupine Podravja 2018 so imeli še druge kategorije. V kategoriji naj mikro podjetje (manj kot 10 zaposlenih z letnim prometom do 2 milijona evrov) je zmagalo podjetje Flawlesscode, v kategoriji naj malo podjetje (manj kot 50 zaposlenih z letnim prometom do 10 milijonov evrov) Hiša daril. V kategoriji naj srednje veliko

podjetje (manj kot 250 zaposlenih z letnim prometom do 50 milijonov evrov) pa Ledinek, Engineering, družba za lesnooddelovalni inženiring, proizvodnjo, trgovino in storitve. **Med velikimi podjetji so zmagale Dravske elektrarne Maribor.**

Mlado perspektivno podjetje je postalo GP Mont. Bralci in bralke Večera pa so izbrali kot naj podjetje Quadro (Teta Frida).

PREJEMNIKI PRIZNANJ ZA NAJBOLJŠA PODJETJA PODRAVJA V PRETEKLEM LETU. PRIZNANJE ZA NAJBOLJŠE VELIKO PODJETJE PODRAVJA JE PREVZEL POMOČNIK DIREKTORJA DEM, VILI VINDIŠ.

Družbeno odgovorni projekti DEM

Dravske elektrarne Maribor skozi celotno zgodovino, v skladu s poslanstvom in možnostmi, podpiramo organizacije,

društva in dogodke, ki dvigujejo prepoznanost krajev oziroma regij od reki Dravi.

V drugem polletju letošnjega leta smo s sponzorstvi oziroma donacijami podprli več kot šestdeset (v celem letu pa več kot dvesto) dogodkov, klubov oziroma društev

ter njihovih projektov.

Ob koncu leta bomo v sodelovanju z družbo Borzen in ob podpori Mestne občine Maribor na Trgu svobode postavili **energetsko obarvana igrala**, ki bodo spomladi naslednje leto svoje stalno mesto dobila v enem od mariborskih parkov.

Microsoft Teams – sodoben delovni prostor

BENJAMIN VOGLAR, INŽENIR I V SLUŽBI INFORMATIKA

Microsoft Teams je aplikacija namenjena komuniciranju in delu v skupini pri čemer nudi delovni prostor za sodelovanje v realnem času in izmenjavo datotek. Je storitev, ki jo lahko uporabljate že danes.

1. Klepet za sodobne skupine

Storitev Microsoft Teams nudi predvsem izkušnjo klepetanja za sodobne skupine. Microsoft Teams ne podpira le trajnih, temveč podpira tudi niti klepetov, tako da lahko vsi sodelujejo. Pogovori skupine so privzeto vidni vsem članom skupine, seveda pa so na voljo tudi zasebni pogovori. Skype je celovito integriran, tako da lahko skupine sodelujejo tudi v glasovnih konferencah in videokonferencah. S čustvenimi simboli, nalepkami, datotekami Gif in vsebinami Meme po meri, pa je digitalni delovni prostor mogoče oblikovati tudi po svojih željah.

1.1. Pričnite pogovor v kanalu

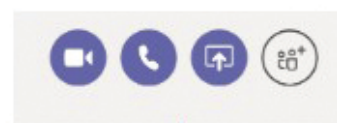
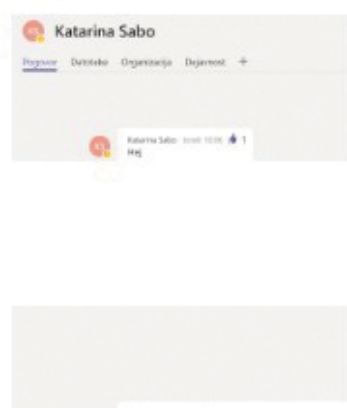
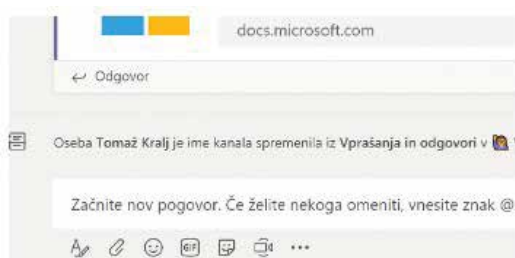
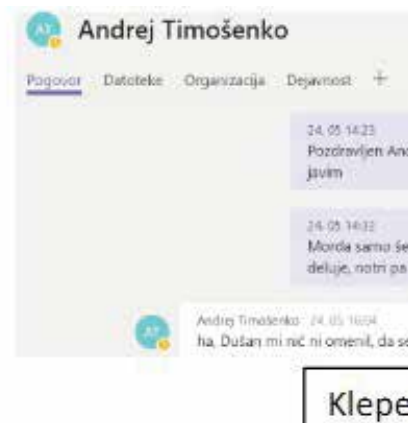
S celotno ekipo ... Kliknite na ikono **Ekipe**, izberite ekipo in kanal ter napišite sporočilo, ki ga objavite s klikom na **Pošlji**. Z osebo ali skupino ... Kliknite na ikono svinčnik v kvadratu, pod **Za** napišite ime osebe ali skupine, vnesite sporočilo in kliknite na **Pošlji**

1.2. Klepeti (zasebno)

Če želite poslati zasebno sporočilo sodelavcu, kliknite levo v Teams na **Klepet** in nato na **Nov klepet**. Vnesite ime osebe, s katero želite začeti klepet. Sestavite sporočilo in kliknite na **Pošlji**. V zasebni klepet lahko dodajate tudi nove člane in s tem začnete (zasebni) skupinski klepet. V skupinski klepet lahko vključite največ petdeset ljudi. Zasebno lahko izvedete zvočni ali video klic. Ravno tako si lahko (zasebno) delite datoteke in pregledujete dejavnosti.

1.3. Poimenujte pogovor

Dober nasvet za spremljanje pogovorov in rdeče niti teme pogovora je, da vsak **pogovor poimenujete**. To naredite tako, da pogovor začnete s klikom na začetek pogovora in pogovor poimenujete ter tako ustvarite rdečo nit. Kasneje pazite, da se pogovor nadaljuje z Odgovor in ne z začetkom novega pogovora.

Izbira video ali zvočnega klica, deljenje ekrana in aplikacij ter dodajanje oseb v pogovor.

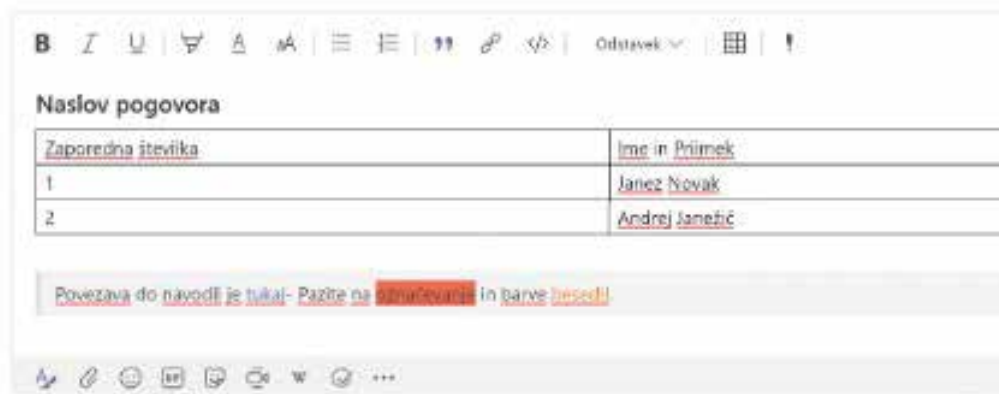
Dokumentacija za projekt ZavSav A
P-NRCS Prosim če vsa potrebna dokumentacija odložite na dogovorno mesto |

Poimenujte pogovor

1.4. Napredno urejanje pogovora

Napredno urejanje pogovora začnete s klikom na ikono črka + svinčnik. Napredni urejevalnik pogovora vam omogoča, da pogovor poimenujete, uredite, uporabite barve, narekovaje, odstavke in kratke povezave. Vstavite lahko tudi tabelo in označite pomembnost. Hitra bližnjica za dodajanje povezave je CTRL + K. Na ta način lahko skrajšate povezave na način, da besedo označite, kliknete CTRL + K in dodate povezavo. Pogovor lahko vedno naknadno uredite s klikom na uredi.

1.5. Odgovor na pogovor

Pogovori znotraj kanala so organizirani po datumu ter rdeči niti pogovora (angl. thread). Poiščite rdečo nit pogovora na katero želite odgovoriti ter kliknite na Odgovor. Napišite svoje sporočilo in ga pošljite. Pazite da odgovarjate na aktualno nit pogovora in ne začnete novega pogovora na isto temo.

Začnite nov pogovor. Če želite nekoga omeniti, vnesite znak @.

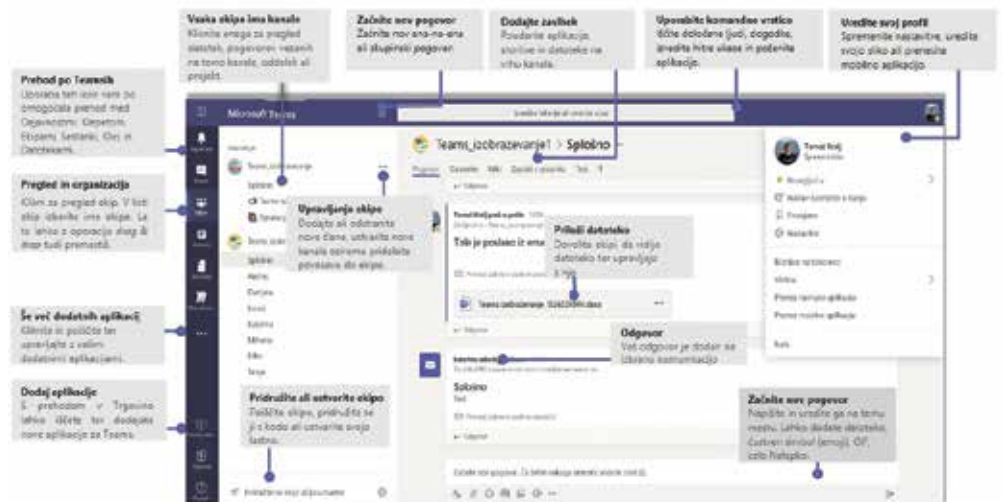
1.6. @omembe in pomembnost

Če želite pridobiti pozornost izbrane osebe uporabite @, in nato zapišite njegovo ime (oziroma ga/jo izberete iz liste, ki se pojavi). Lahko zapišete tudi @”ime ekipe”, s čimer obvestite celotno ekipo ali @”ime kanala”, da sporočite vsebino vsem, ki so med priljubljene dodali ta kanal. Pogovoru v kanalu lahko dodate tudi pomembnost. Pogovor bo dobil oznako pomembno in vsi člani ekipe bodo o tem obveščeni.

2. Središče za skupinsko delo

Storitev Microsoft Teams celovito povezuje storitev Office 365 ter tako nudi pristno središče za delo skupine. Word, Excel, PowerPoint, SharePoint, OneNote, Planner in tako dalje so vgrajeni v Microsoft Teams, kar pomeni, da imajo ljudje na dosegu rok vse informacije in orodja, ki jih potrebujejo. Storitev Microsoft Teams je vgrajena tudi v skupine v storitvi Office 365. To je storitev s članstvom med aplikacijami, ki uporabnikom omogoča preprosto premikanje z enega orodja za sodelovanje v drugega, pri tem obdržijo kontekst ter dajejo vsebino v skupno rabo za druge.

Teams-jezički nudijo na primer hiter dostop do pogosto uporabljenih dokumentov in storitev v oblaku. Storitev Microsoft Teams uporablja tudi enak model priključka kot Exchange, s katerim prikazuje obvestila in posodobitve storitev neodvisnih ponudnikov.

3. Varnost

Storitev Microsoft Teams pa nenazadnje nudi tudi varnostne zmogljivosti in skladnosti s predpisi, ki jih uporabniki storitve Office 365 pričakujejo. Podatki so šifrirani tako med posredovanjem kot tudi med mirovanjem. Podobno kot vse naše komercialne storitve uporabljamo pregleden način delovanja z zaščitenimi podatki uporabnikov. Storitev Microsoft Teams bo

podpirala ključne standarde zagotavljanja skladnosti s predpisi, med drugim vzorčne pogodbe EU ISO 27001, SOC 2, HIPAA in veliko drugih.

V skladu s pričakovanju je storitev Microsoft Teams na voljo preko globalnega omrežja podatkovnih središč ter je samodejno na voljo za uporabo v storitvi Office 365, upravljana pa je osrednje – tako kot druge storitve Office 365.

4. Prijava

Microsoft Teams obstaja kot aplikacija za Windows, Android in Apple ter kot spletna različica na naslovu <https://office.com> ali <https://teams.microsoft.com>.

Prijavimo se s svojim uporabniškim imenom v obliki »uporabniško ime@domena« in geslo, ki ga uporabljate za vstop v vaš služben računalnik.

Aktivnosti tima za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja

MOJCA POGAČNIK, VODJA PROJEKTA

POLNI CERTIFIKAT

Družini
prijazno
podjetje

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Nič na svetu se nam ne povrne v tolikšni meri, kot če gradimo nekaj novega, nekaj, kar resnično spreminja svet in družbo na bolje. S certifikatom Družini prijazno podjetje se naša družba »druži« že osmo leto zapored. Ukrepi sprejeti s certifikatom so »živji«, zato jih skupaj z revizorjem iz **Inštituta Ekvilib** vsako leto »presejemo« in tako ugotovimo, kateri so še smiselni in kateri ne. Tako kot življenje in delo se spreminjajo potrebe zaposlenih in družbe.

Tim za usklajevanje poklicnega in družinskega življenja se zaveda, da sta nepremagljiva vizija in realna strategija ključna za uspešno družbo, zato je zaposlenim dal možnost sooblikovanja ukrepov. S skupnimi močmi smo vodstvu družbe predlagali ukrepe, ki bodo zadovoljili

starejšo populacijo, kot tudi mlajšo. Sprejet/i ukrep/i bodo objavljeni v letu 2020.

Kar nekomu pomeni hudo stresno obremenitev, lahko na drugega vpliva spodbujajoče. Zaposleni smo si različni in zato je potrebno, da se obravnava vsakega kot posameznika. Za vse, ki so bili pod časovnim pritiskom, ki so menili, da imajo slabo organizacijo dela, pomanjkanje informacij, so imeli občutek nepoznavanja vloge in odgovornosti na delovnem mestu, so bili odgovorni za druge sodelavce in so odločali o njihovem položaju in še bi lahko naštevali, smo 13. novembra 2019 organizirali interaktivno delavnico **Stres na delovnem mestu ter stres ob prehodu z delovnega mesta v pokoj**, ki jo je izvedel priznani slovenski psihiater

Rok Tavčar. Delavnica se je nanašala na pred upokojitvene aktivnosti/priprave, na večšine za dejavno, kakovostno in zdravo staranje in starost. Namen delavnice je bil starejše »opremiti« z znanji in veščinami kako kakovostno živeti po upokojitvi in jim omogočiti dejavno staranje.

Po krompirjevih počitnicah, strašilih in čarovnicah so naši najmlajši že nestrpno čakali praznični december, ki je letos k nam privabil Zmešnjavčka.

Zmešnjavček je navdušil naše male nadobudneže in poskrbel, da so sodelovali v različnih delih predstave. Ker pa po predstavi še ni bil čas za slovo, je prihod decembrskega dobrega moža obogatil že tako pisan večer in pospremil otroke domov z iskricami v očeh in nasmehom na obrazu.

PREDSTAVA ZMEŠNJAVČEK JE NAVDUŠILA OTROKE.

Urnik vodene vadbe

»Ohranimo zdravo in gibljivo telo«

Vadba poteka vsako sredo, s pričetkom ob 15.05 uri, v dvorani upravne stavbe DEM in se izvede pri vsaj petih prijavljenih.

Zaradi organizacije naprošamo, da prijavo na vadbah označine na seznamu pri vходу v dvorano, najkasneje vsak torek, do 13. ure.

Zaposleni iz elektrarn, ki se želijo udeležiti vadbe, lahko prijavo javijo preko telefona ali elektronske pošte v službo ZVD in PV.

V primeru, da je vadba zaradi premalega števila prijavljenih odpovedana, so prijavljeni o tem pravočasno obveščeni.

Vse, ki vas vadba zanima, prijazno vabimo, da se pridružite; vadba omogoča prijetno kombinacijo razgibanja telesa in sprostitve misli.

ANDREJ HAJNC,

VODJA SLUŽBE VARSTVO PRI DELU IN POŽARNA VARNOST

PRIDRUŽITE SE VODENI VADBI „OHRANIMO ZDRAVO IN GIBLJIVO TELO“.

Nove zaposlitve in upokojitve

V obdobju od 1. julija do zaključka leta 2019 so se nam pridružili naslednji sodelavci:

- **MATEJ ŠNUDERL**, NABAVA IN PRODAJA
- **ANA KERBLER**, TEHNIČNI SEKTOR

V obdobju od 1. julija do zaključka leta 2019 so se upokojili naslednji sodelavci:

- **DRAGUTIN DEŽELAK**
- **MARJAN VIGEC**
- **MARTIN VOZLIČ**
- **ALOJZ JEZNIK**
- **VLADO BANDUR**

Delovanje sindikata družbe Dravske elektrarne Maribor

IGOR ŠTRUC, PREDSEDNIK SINDIKATA DEM IN SINDIKALNI ZAUPNIKI

Eno pomembnejših poslanstev sindikata je poskrbeti za člane, da se lahko imajo prijetno tudi izven podjetja, kot prijatelji na strokovnih ekskurzijah in izletih.

S ponosom lahko omenim, da nam je tudi letos uspelo organizirati eno- in več-dnevne izlete za člane sindikata družbe DEM. Udeležba bi sicer lahko bila vedno boljša oziroma večja, je pač tempo življenja tisti, ki nam kroji čas.

V nadaljevanju so predstavljena zanimiva druženja članov sindikata po posameznih interesnih sindikalnih skupinah.

Zgornja Drava

Izlet sindikalne podružnice zgornja Drava je potekal 5., 6. in 7. september 2019.

Prvi dan smo si ogledali zanimive Bosanske piramide. Pri piramidi sonca smo si ogledali tamkajšnje izkapanine, nato pa v Ravnah vstopili v prazgodovinski podzemni labirint s hodniki, prostori s starodavnimi pisavami in izredno koncentracijo zdravilnih negativnih ionov. Sledila je vožnja do Sarajeva, kjer smo se namestili v hotel Bosna.

Drugi dan smo se odpravili do kraja Konjic, kjer smo si ogledali objekt ob zgornjem toku reke Neretve, kjer so v letih 1953 do 1979 v popolni tajnosti zgradili vojni objekt, ki se je uradno imenoval ARC (armijska rezervna komanda), danes pa je bolj znan pod imenom Titov bunker. Njegov namen je bil, da se v primeru atomskega napada vanj zateče Josip Broz Tito in njegovih 350 najožjih sodelavcev. Bunker se razprostira na več kot 6.500 kvadratnih metrih površine in okoli 280 metrov pod površino zemlje. Po ogledu je sledila vožnja do Rafting centra na Neretvi, kjer smo oblekli opremo za rafting in od organizatorja prejeli navodila za veslanje in obnašanje na reki Neretvi. Po 22 kilometrih rečne avanture in nepozabnih doživetij smo priveslali do sotočja rek Neretva in Ljuta, kjer se tudi nahaja Titovo zaklonišče.

Tretji dan nas je čakalo raziskovanje

Sarajeva. Krožna vožnja po mestu z lokalnim vodnikom kjer smo si ogledali številne znamenitosti, kot so začetek znamenitega drevoreda platan in hotel, kjer sta zadnjo noč preživela prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova žena Sofija. Po tako imenovani Aleji Smrti smo se zapeljali na Tranzit, od koder se nam je mesto odprlo kot na dlani. Na panoramski vožnji smo videli Kozji most, Mestno knjižnico, Baščaršijo, stadion Koševo in dvorano Zetra, Marijin dvor in dvorano Skenderija. Nato smo pohajkovali po srcu Sarajeva - Baščaršiji, ki je polna uličic s trgovnicami, kjer obrtniki izdelujejo predmete iz bakra, srebra in usnja. Pozno popoldan pa smo krenili proti domu. Izleta se je udeležilo 22 članov sindikata.

Srednja Drava

Sindikalna podružnica srednja Drava v tem letu ni organizirala izleta, druženja članov sindikata so potekala v drugih sproščenih oblikah kot so, druženje ob skupnih malicah in razna športna srečanja.

Spodnja Drava

Izlet sindikalne podružnice spodnja Drava je bil izveden 18. oktobra 2019.

Odpravili smo se v Vulkanland Avstrija, kjer smo si ogledali čokoladnico Zotter s pokušino čokolade, grad Kornberg, mlin na vodi, etno vinotoč in oljarno v Ratchendorfu, kjer smo obiskali tudi največjo čredo kamel v Avstriji, ki jim delajo družbo še lame, bizon, želve in druge zanimive živali.

ČLANI SINDIKATA ZGORNJA DRAVA NA RAFTINGU

Skupne službe

Sindikalna podružnica skupne službe je organizirala dva izleta.

V mesecu maju smo si ogledali znamenitosti Carigrada, spoznali smo njegovo kulturo, vero, gospodarstvo, kulinariko, ... Jesenski izlet nas je popeljal na ogled Luke Koper in ribogojnice Fonda, kjer smo si ogledali ribji brst s plovilom. Po predstavitvi je sledila delavnica čiščenja rib.

Ostale aktivnosti

Ni pa bilo delo sindikata v obdobju med koriščenjem letnih dopustov samo organizacija prijetnih druženj, ampak se je veliko delalo tudi na spremljanju upoštevanja pravic zaposlenih tako na nivoju Panožne kolektivne pogodbe kakor tudi na vsebini poenotene podjetniške kolektivne pogodbe.

Na nivoju panožne podjetniške kolektivne pogodbe smo trenutno v procesu arbitraže med SDE Slovenije in Energetska zbornico na temo eskalacija 2017, 2018 in 2019. Verjamem v pozitivni rezultat za zaposlene, saj je tudi zakonodaja na naši strani.

Na podlagi pozitivnih kazalnikov v Republiki Sloveniji se je poslovodstvo družbe odločilo za dvig izhodiščnih plač - v mesecu avgustu smo podpisali sporazum o povišanju izhodiščne plače od 1. junija 2019 naprej, za vse zaposlene v družbi Dravske elektrarne Maribor.

Na področju poenotenja podjetniških kolektivnih pogodb v odvisnih družbah skupine HSE so se pogajanja v mesecu septembru zopet nadaljevala. Izhodišče nadaljevanja pogajanj so bili člani, ki jih nismo dokončali oziroma jih še nismo obravnavali. Vsebine, ki še niso dokončane so: eskalacija, sredstva za sanacijo izrednih dogodkov, napredovanje na delovnem mestu, pogodbena kazen, izplačilo dobička, preprečevanje šikaniranja in mobinga.

Ob uporabi že potrjene vsebine poenotenih podjetniških kolektivnih pogodb se je ugotovilo, da posamezni člani potrebujejo dodatno razlago zaradi lažjega razumevanja oziroma uporabe.

Na podlagi skupnega mnenja smo delodajalci in delojemalci ugotovili, da je potrebno pogajanja končani na dveh ali treh pogajanjih, saj materija vsebin ni tako zahtevna.

Skozi vso obdobje pogajanj za poenoteno podjetniško kolektivno pogodbo v odvisnih

družbah skupine HSE sem spoznal, da je raznolikost bistvena sestavina napredka.

Vse kar sem predstavil v zgornjih vrsticah skupaj s sindikalnimi zaupniki oziroma zaupnicami je izraz dela sindikata v družbi Dravske elektrarne Maribor za dobrobit

članov sindikata. Ne smem pa prezreti dejstva, da imamo od pridobljenih oziroma izpogajanih pravic vsi dodano vrednost – tudi tisti zaposleni v družbi, niso člani sindikata - zato vljudno vabljeni v naše vrste, več nas je močnejši smo.

ČLANI SINDIKATA SPODNJA DRAVA PRED GRADOM KORNBERG

ČLANI SINDIKATA SKUPNE SLUŽBE V CARIGRADU

Strokovna ekskurzija članov ZSDS na Češkem in Slovaškem

VLADIMIR ŠEGA, PREDSEDNIK SVETA DELAVCEV DEM

V dneh od 18. do 21. septembra 2019 je na Češkem in Slovaškem potekala letošnja, sedaj že tradicionalna, vsakoletna, strokovna ekskurzija članov Združenja svetov delavcev Slovenije zaradi podrobnejšega spoznavanja sistemov socialnega dialoga in delavskega soupravljanja v različnih evropskih državah. Tudi tokratna je udeležencem postregla z obilo informacijami o delovanju delavskih predstavništev v omenjenih dveh državah.

Strokovni del potovanja se je pričel v Pragi, kjer je potekalo delovno srečanje s predstavniki Češke konfederacije sindikatov. Na začetku je **dr. Elizabeta Zirnstein** predstavila Združenje svetov delavcev Slovenije (ZSDS), nato pa je sledila predstavitev največje konfederacije

sindikato v Češki republiki (ČMKOS), kjer je **Alena Pukrtova** (svetovalka predsednika sindikata KOVO) udeležencem predstavila celoten sistem in praktično ureditev zastopanja interesov delavcev v Češki republiki. Podrobneje se je osredotočila na aktualne razmere in gibanja na področju kolektivnih pogajanj ter politike plač, delavske participacije na področju varnosti in zdravja pri delu, uveljavljanja pravic do obveščanja, posvetovanja ter soodločanja delavcev. Na koncu pa je v okviru zaključne razprave odgovarjala tudi na številna vprašanja in mnenja udeležencev.

Naslednji dan je sledilo delovno srečanje na Veleposlaništvu Republike Slovenije v Bratislavi, kjer je po uvodni predstavitvi ZSDS, odpravnica poslov **Mateja Kobav**

predstavila družbeno in makroekonomsko okolje Slovaške ter različne vidike kakovosti življenja in dela na Slovaškem.

Zelo zanimiva je bila tudi predstavitev tovarne Volkswagen Slovakia, ki zaposluje približno 13.000 ljudi in je eden večjih delodajalcev na Slovaškem. Po srečanju s predstavniki delavcev tovarne, kjer so imeli udeleženci možnost podrobneje spoznati pogoje dela v podjetju Volkswagen in izzive za sindikalizem in delavsko soupravljanje, pa je sledila tudi podrobnejša predstavitev podjetja in daljši ogled proizvodnje.

Za zaključek strokovnega dela potovanja je na delovnem srečanju s slovaškimi sindikati (Zveza Kovinarjev KOVO – OZ KOVO) **Michal Drobny** iz pravne službe centralne pisarne OZ KOVO predstavil tudi sistem in praktične ureditve zastopanja

PREDSTAVITEV ALENE PUKRTOVE

interesov delavcev v Republiki Slovaški, socialni dialog in delavsko soupravljanje, organiziranost, delovanje in razvojne izzive ter aktualne razprave v zvezi s politiko plač, varnosti in zdravja pri delu, delovnimi pogoji itd.

Glavni poudarek tovrstnih potovanj je seveda vedno na strokovnih vsebinah, ki udeleženi članom ZSDS omogočajo vpogled v praktično delovanje sistema delavskega soupravljanja tudi v drugih državah, z namenom izmenjave izkušenj

in dobrih poslovnih praks. Vsekakor pa je vedno izredno zanimiv tudi tisti del strokovnega potovanja, ki je namenjen neposrednemu spoznavanju konkretnih držav, njihove kulture ter kakovosti življenja ljudi.

OBISK VELEPOSLANIŠTVA

SKUPINSKA FOTOGRAFIJA UDELEŽENCEV

Iz dela Društva upokojencev DEM

IGOR ŽURGA, DRUŠTVO UPOKOJENCEV DEM

Glavna aktivnost društva je organizacija in izvedba izletov po domovini in bližnjih krajih tudi sosednjih držav.

Vsako leto izpeljemo pet do šest izletov. Dva do tri izlete v spomladanskem času in ostale v jesenskem času. Plan izletov sprejmemo na občnem zboru društva. Vsakega izleta se udeleži med petdeset in šestdeset članov.

Meseca maja smo v Avstriji obiskali koroška jezera. Z ladjico smo se vozili po Belem jezeru, nadaljevali pot do Osojskega in Vrbskega jezera. Med potjo smo si ogledali tudi lokalne znamenitosti. Napovedi vremena pred izletom so bile zelo slabe, a kot je že splošno znano med našimi člani, nas na izletih vedno spremlja lepo vreme in tudi tokrat se nam ni izneverilo, kljub omenjenim napovedim.

V mesecu juniju nas je pot zanesla na Dolenjsko. Najprej smo se ustavili na Otočcu. V srcu neokrnjene narave, na

otočku sredi reke Krke, kraljuje eden najprivlačnejših hotelov v Sloveniji, hotel Grad Otočec. Občudovali smo zeleno naravo in labode, ki so plavali po Krki, ter lepo urejen grajski park.

Pot smo nadaljevali proti Novemu mestu, kjer nas je na Krki v starem delu mesta čakal splav. Popeljal nas je približno kilometer nizvodno po zeleni reki, v sredini starega mestnega jedra. Na splavu so nam pripravili razvedrilni zgodovinski program ter nas pogostili z enolončnico. Sledil je ogled in degustacija vin v znani vinski kleti Prus blizu Metlike. Ogledali smo si notranjost moderne, velike vinske kleti. Kot zanimivost naj povem, da je pri njih možno v posebno klimatiziranem prostoru najeti vitrine za shrambo starih vin. Kot se za take kleti spodobi, so nam pripravili tudi degustacijo njihovih vin, za prigrizek k pokušini pa še Belokranjsko pogačo. Sledila je pot proti domu, za pozno kosilo smo se ustavili še

v gostilni, kjer smo potešili lakoto po vseh omenjenih ogledih.

V septembru smo se odpravili na primorsko. Na poti smo si ogledali vojaški muzej v Pivki. V nadaljevanju poti smo se ustavili v Fiesi v hotelu Barbara. Hotel je bil pred leti v lasti elektrogospodarstva, a pred kratkim prodan v privatne roke. Tam smo imeli kosilo in v nadaljevanju smo si ogledali znamenitosti Pirana.

V mesecu oktobru je bil predviden izlet v Ljubljano. Zaradi malega števila prijav je izlet odpadel.

V novembru smo imeli, zdaj že tradicionalno, martinovanje v kmečkemu turizmu v Slovenskih goricah.

Ves čas na poteh in na krajih obiskov nas spremlja dobra volja in na povratku domov smo veseli in zadovoljni, da smo preživeli lep dan.

SKUPINSKA FOTOGRAFIJA Z BELEGA JEZERA

Spoštovane športnice, športniki, vsi zaposleni!

MATJAŽ PODGORNIK, PREDSEDNIK ŠPORTNEGA DRUŠTVA DEM

V mesecu avgustu je s strani poslovodstev skupine HSE padla ideja o ponovni izvedbi letnega športnega srečanja v skupini HSE, ki je nazadnje potekalo daljnega leta 2013. Predlog je bil, da se srečanje organizira v mesecu septembru. Po pogovorih z ostalimi predstavniki Športnih društev smo bili vsi malo skeptični glede udeležbe in predvsem časa organizacije, ker so to časi dopustov in je organizator res imel malo časa za organizacijo.

Ker pa smo športniki že po naravi takšni, da beseda nemogoče ne obstaja, smo hitro strnili vrste ter pristopili k organizaciji izvedbe športnega srečanja. Že na prvem skupnem sestanku smo določili organizatorja, v tem primeru Športno društvo TEŠ, ki je seveda prispeval levji delež pri organizaciji in izvedbi srečanja. Prav tako nam je šla na roko odločitev poslovodstva, da igre potekajo v petek, torej na drugače delovni dan.

Tako smo se športniki skupine ponovno srečali na prekrasen, s soncem obsijan petek, 19. septembra 2019 v Šoštanju. Pomerili smo se športniki sedmih družb v devetih športnih panogah, in sicer: v nogometu, košarki, odbojki, pikadu, badmintonu, kegljanju, streljanju, namiznemu tenisu in tenisu.

Sami smo imeli nekaj težav pri mobilizaciji naših športnikov, vendar smo na koncu sestavili ekipo, ki je dosegla odličen rezultat. **Dosegli smo namreč skupno drugo mesto**, takoj za Premogovnikom Velenje, ki je že po tradiciji športnih srečanj nepremagljiv. Imajo tudi največji nabor športnikov in kadra, ker vključujejo tudi predstavnike svojih hčerinskih družb. Tretje mesto se dosegli domačini, predstavniki Športnega društva Termoelektrarne Šoštanj.

Seveda je v času tekmovanja športnikov potekal tudi svečan program za povabljene goste, in sicer sprejem pri županu Šoštanja v Vili Majerle.

Na koncu je potekala še tekma med

predstavniki poslovodstev in predstavniki zaposlenih v balinanju, ki so jo oboji vzeli »zelo zares«. Seveda so bili boljši predstavniki zaposlenih, ki so gladko zamagali.

Rezultati:

Mali nogomet:

1. PV
2. DEM
3. TEŠ
4. HSE Invest
5. HSE
6. SENG

Košarka:

1. PV
2. HSE
3. SENG
4. TEŠ
5. HSE Invest
6. HSE Edt
7. DEM

Odbojka:

1. PV
2. DEM
3. TEŠ
4. HSE
5. SENG
6. HSE Edt

Kegljanje ženske

1. SENG
2. PV
3. DEM
4. TEŠ

Kegljanje moški

1. DEM
2. PV
3. TEŠ
4. HSE
5. SENG

Tenis

1. TEŠ
2. PV
3. HSE
4. DEM
5. SENG
6. HSE Edt

Namizni tenis

1. PV
2. TEŠ
3. HSE
4. DEM
5. SENG

Streljanje ženske

1. DEM
2. TEŠ
3. SENG
4. PV

Streljanje moški

1. TEŠ
2. DEM
3. PV
4. SENG
5. HSE
6. HSE Edt
7. HSE Invest

Badminton ženske

1. DEM
2. PV
3. SENG
4. TEŠ

Badminton moški

1. PV
2. HSE Invest
3. DEM
4. TEŠ
5. HSE
6. SENG

Pikado ženske

1. DEM
2. PV
3. TEŠ
4. HSE
5. HSE Invest
6. SENG

Skupni rezultati iger po družbah

1. PV
2. DEM
3. TEŠ
4. SENG
5. HSE
6. HSE Invest
7. HSE Edt

Zaključek z razglasitvijo je potekal v šotoru, zraven prizorišč, v Šoštanju, v odličnem vzdušju ob super glasbi do poznih popoldanskih oziroma večernih ur. Glede na to, da se nekateri športniki in predstavniki družb kar nekaj časa nismo srečali, je bilo druženje še toliko bolj prijetno in zanimivo.

Mislim, da smo preživeli lep in prijeten dan, zadeli smo namen športnega srečanja, to je predvsem druženje med športniki in zaposlenimi. Sodeč po pogovorih s predstavniki drugih družb, bodo takšna srečanja ponovno postala tradicionalna.

PREDSEDNIKI ŠPORTNIH DRUŠTEV Z GENERALNIM DIREKTORJEM HSE

ŠPORTNIKI DRAVSKIH ELEKTRARN MARIBOR

UDELEŽENCI ŠPORTNEGA SREČANJA DRUŽB SKUPINE HSE

Karting

DARINKO STICH

2. oktobra smo na strehi Europarka v Mariboru v sklopu smučarske sekcije Športnega društva DEM organizirali tekmovanje v kartingu v mini grand prixu. Tekmovanja, ki je zajemalo deset minut kvalifikacij in nato še deset minut dirke, se je udeležilo deset tekmovalcev iz DEM. Tudi letos nam na tekmovanje žal ni uspelo zvabiti nobene tekmovalke.

Po razburljivi dirki smo si, po razglasitvi rezultatov in podelitvi medalj, v enem od lokalov nakupovalnega centra ob pijači izmenjali še prijetne izkušnje s tekmovanja.

Najboljša mesta na tekmovalju so zasedli:

1. mesto: **Marko Rebernik**
2. mesto: **Gregor Stich**
3. mesto: **Branko Žvajker**
4. mesto: **Darinko Stich**
5. mesto: **Sašo Kreslin**

UDELEŽENCI TEKMOVANJA V KARTINGU

Planinci

DARINKA ŠPINDLER

V članku planinske sekcije so predstavljeni planinski pohodi, ki smo jih opravili od junija do konca novembra 2019.

V sredini junija smo si ogledali sotesko Čepa. Iz parkirišča v bližini vasi Podljubelj (Avstrijska stran) smo se odpravili do »Goldenes Bruendel«, kjer se soteska pravzaprav šele začne. Pot naprej je speljana precej drzno, stezica je večinoma ozka, opremljena s številnimi stopnicami in mostički, vendar je odlično nadelana in varovana. Po približno uri in pol hoje pridemo do razcepa poti, kjer smo se odločili, da nadaljujemo pot desno proti Hudičevemu mostu - zanimiv viseči most (Teufelsbruecke) in slapu »Tschauko« (na zemljevidu »slap Šum«). Šli smo čez most in pot nadaljevali do velikega parkirišča pri gostilni Deutscher Peter v Loiblthal. Na parkirišču pri gostilni smo počakali na avtobus, ki nas je odpeljal nazaj na izhodiščno točko.

V juliju smo se povzpeli na Malo mojstrovko po Hanzovi poti. To je bil prav gotovo med najtežjimi planinskimi pohodi. Na vrh se je bilo potrebno povzpeti po kar nekaj jeklenicah, zato je bila tudi potrebna popolna planinska oprema – čelada in samovarovalni komplet. Vendar je bil ves napor poplačan, ko se nam je na vrhu razkril čudovit pogled na okoliške gore.

V avgustu smo si »privoščili« dolgo pričakovano kar tri dnevno potepanje po Dolomitih. Odpravili smo se v severni del Dolomitov, na območje Sextner Dolomitov. Med potjo smo si ogledali izvir reke Drave. Nato smo nadaljevali pot do našega izhodišča in peš nadaljevali pot do Dreischustter hütte (1.626 metrov), kjer smo obe noči prenočili. Koča ima ime po vrhu, ki se razprostira nad njo. Drugi dan smo planinarili po območju Sarlkopfla, se povzpeli na vrh Siuskopf (2.065 metrov), od koder smo imeli lepe razglede po Dolomitih in Zilertalskih Alpah. Tretji dan smo se spustili po lahki poti pod vršaci do Haunold hütte ter do parkirišča. Vtisi z izleta so enkratni. Dolomiti imajo poseben čar. Postregli so nam s čudovitimi pogledi na vrhove pa tudi na doline z jezeri. Če pa vse to doživiš še v prijetni družbi, je potepanje po Dolomitih nepozabno.

Tudi brez potepanja po Primorski letos ni šlo. Odpravili smo se v začetku oktobra. In če se peljemo tako »daleč«, je pametno iti kar za dva dni. Prvi dan smo obiskali zadnje tri točke slovenske planinske poti. Od gradu Socerb nas je pot vodila v Osp in naprej v vasico Tinjan (362 metrov), ki je na vrhu Tinjanskega hriba, od koder je lep razgled na Koprski in Tržaški zaliv.

SOTESKA ČEPA

SOTESKA ČEPA

Sredi vasi stoji cerkev sv. Mihaela. Tinjan spada med najlepša razgledišča v Slovenski Istri, z razgledi na Piranski in Tržaški zaliv, Kraški rob, Slavnik, Kojnik, Učki, ob lepem vremenu pa vse do Dolomitov in Julijcev. Iz Tinjana se pot spusti do morja v Ankaran. Vmes nas je pot vodila skozi Zgornje in Spodnje Škofije ter Hrvatine. Deloma je pot potekala skozi prelepe oljčne nasade. Pozno popoldan smo prispeli na turistično kmetijo Škerlj v Tomaju, kjer smo tudi prespali. Za večerjo in zajtrk so nam postregli s slastnimi domačimi dobrotami, ki so značilne za te kraje.

Drugi dan smo pot začeli v vasi Fernetiči ter nadaljevali po planinski poti skozi borov gozdiček na vrh Velikega Medvedjaka (Monte Osario 475 metrov), od koder smo lepo videli utrjen kraj Tabor ter prekrasen razgled na Tržaški zaliv in Kras. Nadaljevali smo v kraj Opčine do Obeliska in po Napoleonovi poti (razgled na Tržaški

zaliv in двореc Miramare) do cerkve Sv. Križa in se vrnili nazaj v Opčine.

Konec oktobra nam je uspelo izvesti dvo-dnevni planinski pohod čez Pohorje. Že kar nekaj časa smo planirani pohod čez Pohorje, vendar je zaradi slabe vremenske napovedi pohod večkrat odpadel. Tokrat pa smo imeli čudovito vreme, sončno in brez »oblačka«. Ujeli smo še zadnje lepe dneve letošnje jeseni. S pohodom smo začeli na Arehu, se podali do Bajota, do koče na Pesku in naprej do Lovrenških jezer in Ribniške koče. Na koči smo prenočili in si nabrali moči za naslednji dan. Čeprav smo prejšnji dan hodili kar devet ur in prehodili približno 19 kilometrov, smo si zjutraj veselo nadedli nahrbtnike in pot pod noge, saj nas je čakalo še 18 kilometrov poti do Slovenj Gradca. Iz Ribniške koče smo se povzpeli na najvišji vrh Pohorja – Črni vrh. Prekrasni pogledi na vse strani. Pot smo nadaljevali proti Kopam –

Grmovškovega domu, čez veliko in malo Kopo, po Kaštivniku navzdol in se zopet začeli Vzpenjati na Kremžarjev vrh. Tu smo imeli še zadnji počitek, nato je sledil spust do Slovenj Gradca. Ko smo zagledali tablo Slovenj Gradec, se nam je na obrazu prikazal zadovoljni nasmeh – uspelo nam je.

Zaradi kar precej muhastega vremena v drugi polovici leta, smo bili »prisiljeni« izvesti kar nekaj planinskih pohodov v bližini doma. Nič hudega. Smo pa raziskovali naše prelepo Pohorje. V juniju smo šli ob Lobnici do Šumika, v septembru iz Loga na Pečke in naprej na Mertanovo, konec meseca pa še iz Ruš na kočo na Cojzarici. To so tudi pohodi, ki jih je potrebno opraviti za Pohorsko grčo, ki se je že kar nekaj let udeležujemo.

POGLED NA POT NA MALO MOJSTROVKO

NA POTI NA MALO MOJSTROVKO

DOLOMITI - IZVIR REKE DRAVE

DOLOMITI

DOLOMITI

SOCERB

ANKARAN

NAD TRŽAŠKIM ZALIVOM

ČEZ POHORJE

ČEZ POHORJE - ČRNI VRH

Kolesarji

DEJAN KAMENŠEK

Kolesarjenje po čeških singlah - Rychlebské stezky

Šest kolesarjev kolesarske sekcije Športnega društva DEM se nas je konec avgusta odpravilo na severovzhod Češke v kolesarski MTB trail park Rychlebské stezky. Dolgo pot do cilja smo si nekoliko olajšali tako, da smo se v Moravskem krasu blizu Brna ustavili v dveh manjših novejših singletrail parkih - Mariánské Údolí in Jedovnice, kjer smo skupno na šestih stezah prekosarili dobrih 50 kilometrov oziroma 1.000 višinskih metrov. Po obvezni pokušini češkega piva smo se odpravili proti cilju, kamor smo prispeli v poznih večernih urah.

Rychlebske stezky so velik singletrail bike park v kraju Černá voda v pokrajini severna Moravska, blizu kraja Jeseník, povsem na meji s Poljsko. Park so leta 2009 začeli graditi lokalni MTB entuziasti. Osnova pri nastanku parka so bile stare, s kamni tlakovane lovske poti. Park vzdržujejo na neprofitni osnovi z obilico prostovoljnega dela in prispevkov, ki jih dobijo s prodajo prostovoljnih vinjet za vožnjo v parku, hrane in pijače, majic in ostale opreme, organiziranja šol vožnje itd. Akcij urejanja parka, ki jih imenujejo »brigade« se udeležuje veliko lokalnih prebivalcev, pogosto tudi več kot sto. Dobro sodelujejo z upravljalci gozdov in lovci. Na splošno dobiš občutek, da cel kraj živi za kolesarstvo, ki jim je prineslo nov zagon in veliko turističnih prihodkov.

V parku Rychlebské stezky ni nobenih žičnic oziroma sedežnic, prav tako je prepovedano »shuttlanje« navzgor z motoriziranimi vozili; električna kolesa niso dobrodošla za kolesarje mlajše od 55 let. Skratka park je namenjen tistim, ki se z lastnim trudom vzpenjajo na vrh trailov. Ob bazni postaji sta tudi »pump/jump track« in »skill park«, kjer lahko na raznih ovirah preizkušamo in vadimo skoke in tehnično vožnjo po in preko ovir.

Park sestavlja mreža mnogih lepo urejenih MTB poti oziroma trailov različnih tipov in zahtevnosti – od relativno enostavnih, namenjenih tudi družinskemu kolesarjenju, dolge flowline proge, zahtevnejših poti, kjer ne manjka korenin in kamnov, pa tudi nekaj poti z odseki višje tehnične zahtevnosti, kjer prevladuje kamniti teren. Park ima izjemno lepo pot za vzpon, imenovano trail dr. Wiessnera, po kateri je vzpenjanje, kljub naporu, pravi užitek. Za spust je najpopularnejša proga »Super flow«, ki je sestavljena iz sedmih sekcij.

Kolesarji Športnega društva DEM smo v

dveh dneh v parku prevozili praktično vse proge z izjemo nekaj zaprtih sekcij; skupno smo naredili dobrih 120 kilometrov oziroma 3.500 višinskih metrov.

Zadnji dan smo obiskali še četrti singletrail park Lipovské stezky, kjer je v majhnem parku na razpolago pet krajših poti – tukaj smo prevozili še zadnjih 20 kilometrov

oziroma 500 višinskih metrov, potem pa se odpravili na dolgo pot proti domu. Mimogrede smo se ustavili še v vojaškem muzeju na prostem Vyškov, kjer je mnogo starih letal, helikopterjev in ostale vojaške tehnike. Kratak posnetek vožnje po enem od trailov si lahko ogledate na: <http://b.link/DrEaMrs>

MANJ...

... IN BOLJ ZAHTEVNE KOLESARSKÉ POTI

Zaključek tekmovalne sezone 2019 Veslaškega kluba DEM

VILI VINDIŠ, PREDSEDNIK VESLAŠKEGA KLUBA DEM

Članska dosežka v letošnjem letu sta dva, in sicer nastop na Svetovnem prvenstvu v Linzu konec meseca avgusta, kjer sta naš veslač **Nik Krebs** in **Miha Aljančič** iz Veslaškega kluba Bled v dvojnem dvojcu zmagala v finalu D in zasedla končno 19. mesto in nastop dvojnega dvojca v sestavi **Miha Aljančič** in naš **Jaka Čas** v velikem finalu na Evropskem prvenstvu za kategorijo do 23 let v Ioannini v Grčiji, v začetku meseca septembra, kjer sta zasedla končno 6. mesto.

V zaključku letošnjega tekmovalnega leta smo v veslaškem klubu organizirali 41. veslaško regato na jezeru pri Brestrnici, se udeležili 29. državnega prvenstva na Bledu in mladinskega šesteroboja.

Na naši mednarodni regati, ki je bila v soboto, 14. septembra 2019 se je zbralo skoraj 350 veslačev iz štirih držav. Imeli smo 36 tekem. **Najuspešnejši klub po osvojenih zlatih medaljah je bil ponovno naš klub.**

Osvojili smo 14 zlatih medalj in s tem osvojili naziv najbolj uspešnega kluba na regati. Na tradicionalni tekmi za memorial **Ivana Kralja** žal letos nismo osvojili prehodnega pokala. Tekma je bila v članskih skifih in **Rajku Hrvati** iz Izole ni bil nihče resna konkurenca.

Na državnem veslaškem prvenstvu, 21. septembra 2019, nismo bili tako uspešni kot pretekla leta in nismo osvojili največ zlatih medalj med veslaškimi klubi v Sloveniji. Skupno smo osvojili štiri zlate, vse so osvojene v mlajših kategorijah pionirjev starosti 12 do 14 let. Osvojili smo še štiri druge in eno tretje mesto.

Državne naslove so osvojili: **Lara Čas** v enojcu v kategoriji pionirk do 13 let, **Arne Završnik** v enojcu v kategoriji pionirji do 14 let. V dvojnem dvojcu sta v kategoriji do 13 let državna prvaka postala **Rok Krebs** in **Gašper Indihar** in v kategoriji do 14 let **Liam Stuart Edmonston** in **Arne Završnik**.

Na šesteroboju so reprezentanco v mlajših kategorijah zastopali trije mariborski čolni. Na reprezentančni tekmi v italijanskem Bardolinu so odlično branili slovenske barve, saj so se vsi »zavihteli na stopničke«: **Lara Čas** je v enojcu osvojila prvo mesto, **Arne Završnik** in **Liam Stuart Edmonston** sta v dvojnem dvojcu osvojila drugo mesto ter **Marko Pavlovič** in **Jakob Brglez**, ki sta bila v dvojcu tretja.

Z dosežki letošnjega leta smo zadovoljni v kategoriji pionirjev in mlajših mladincev in nam potrjujejo, da je delo naših trenerjev **Primoža Merfa** in **Tadeja Šantla** dobro in zagotavlja motivirane veslače še naprej.

V letošnjem letu bi izpostavil še sodelovanje z osnovnimi šolami, ki je izjemnega pomena, tako v smislu predstavitve veslanja kot športa, kot tudi z namenom iskanja otrok za veslaški šport in s tem povečanje baze veslaškega »podmladka«. Vsako leto je tudi organizirano veslaško državno prvenstvo

VILI VINDIŠ IN HELENA KRALJ PRED PODELITVIJO POKALA IVANA KRALJA.

osnovnih šol na ergometru v eni od regij v Sloveniji, kjer je veslanje najbolj razvito. Letos je bilo organizirano na Osnovni šoli Franca Rozmana Staneta v Mariboru, kjer so se mariborske osnovne šole odlično odrezale. Osnovna šola Kamnica je postala državna prvakinja med 32 udeleženi osnovnimi šolami, med tem, ko so se od četrtega do šestega mesta uvrstile še

tri mariborske osnovne šole (OŠ Bojana Iliča, OŠ Franceta Prešerna in OŠ Franca Rozmana Staneta).

Z dosežki mladincev in mladink v letošnji sezoni nismo zadovoljni in je potrebno narediti dobro analizo po zaključku sezone in premišljeno zastaviti program za naprej.

V kategoriji članov imamo dva odlična

veslača pred katerima je veliko izzivov in želimo si, da bosta nadaljevala svojo zastavljeno pot.

V prihodnjem letu je Veslaška zveza Slovenije organizator svetovnega prvenstva za ne-olimpijske discipline, mladince in člane do 23 let. To sta prava izziva za naša trenerja **Dušana** in **Jerneja Juršeta**.

LARA ČAS, DRŽAVNA PRVAKINJA V ENOJCU V KATEGORIJ PIONIRK DO 13 LET

MARKO PAVLOVČIČ, JAKOB BRGLEZ, ARNE ZAVRŠNIK, LIAM STUART EDMONSTON - MLADI UPI MARIBORSKEGA VESLANJA

*Bogatijo nas uresničene zamisli,
izvedeni načrti in izpolnjene želje.
Naj vam leto 2020 natrosi veliko tega.*